

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ**СПОРТ, РИТМИКА, МУЗИКА**

РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
I	5	180

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Цјеловит развој свих потенцијала дјетета са оштећењем вида до личног максимума, уважавајући индивидуалност и урођене склоности у сваком од аспеката развоја (интелектуалном, социјално-емоционалном и физичком развоју, развоју говора, изражавања, стварања и комуникацијских способности), поштујући притом, актуелни ниво и темпо напредовања који је дијете већ достигло;
- оријентисати се на усавршавање свих домета у зони ближег развоја, кроз непосредно искуство, игру и игролике активности, стваралаштво, учење, активно и интерактивно учешће и подршку, у пријатној социјално-емоционалној атмосфери.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Стицање богатог моторичког искуства;
- усвајање важности цјеложивотног физичког вјежбања за очување и унапређење здравља;
- утицање на правилно држање тијела примјеном природних облика кретања;
- стимулисање физиолошких процеса који повољно дјелују на органе и органске системе;
- утицање на свеукупни раст и развој ученика уз коришћење природног окружења и препрека, у једноставним и сложеним условима;
- упознавање сопственог тијела, његов изглед и шема;
- опробавање, истраживање могућности властитог тијела;
- одржавање и развијање нормалног стања апарата за кретање, посебно зглобова, веза и мишића, што се одражава у њиховој покретљивости и снази;
- слободно, ефикасно и грациозно владање својом моториком и економичност у трошењу мишићне снаге;
- развој равнотеже, способност да се брзо врати поремећена равнотежа;
- успостављање равнотеже у статичком и динамичком положају приликом стајања, котрљања (напријед, назад, у страну), заустављања у покрету, доскоку, а разним положајима руку;
- оспособљавање за руковање предметима уз помоћ крупних мишићних група, јачање дисајне мускулатуре, развој покрета груднога коша;
- постављање основа за даљњи физички развој у складу са могућностима дјетета, подршка развоју способности, природности, цјеловитости доживљаја кроз игру и пјесму, кретање и плес;
- задовољавање потреба са активним доживљавањем музике и покрета и успостављање правилног односа према музици и фоклору;
- развијање музичког слуха, ритамских, вокалних и интонативних способности, развијање музичког памћења, те развој социјализације и самопоуздања;
- развијање fine моторике у раном узрасту, стимулација врхова прстију помоћу којих се развијају синапсе;
- развијање способности слушне концентрације
- подстицање емоционалног доживљавања слушане композиције, развијање естетике;
- развијање могућности препознавања звукова и боја различитих гласова и инструмената
- развијање и његовање музичке креативности, покрета у музици помоћу различитих извора звука;

- подстицање маштовитости музичког израза и самопоуздања у изношењу нових замисли.
- упознавање музичке традиције свог и других народа.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Праћење раста и развоја	6
2.	Природни облици кретања и превентивно корективно вјежбање	15
3.	Елементарне игре и превентивно корективно вјежбање	14
4.	Базичне спортске активности из гимнастике и превентивно корективно вјежбање	25
5.	Базичне спортске активности из атлетике и превентивно корективно вјежбање	25
6.	Игре на отвореном	15
7.	Ритмика и плесови	20
8.	Музичко извођење: пјевање, свирање, говор, покрет	30
9.	Слушање музике	15
10.	Музичко стваралаштво	15
	Укупно	180

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: ПРАЋЕЊЕ РАСТА И РАЗВОЈА (6 часова)

Посебни циљеви:

- процјена стања и праћење раста и развоја ученика (морфолошки и моторички статус);
- усвајање важности цјеложивотног физичког вјежбања за очување и унапређење здравља;
- развијање свијести о нивоу сопствених способности и карактеристика.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

1. Тјелесна висина
2. Тјелесна маса

За процјену моторичких способности примијенити осам стандардизованих кретних задатака:

1. процјена брзине трчања - 20 м,
2. процјена координације цијелог тијела - полигон натрашке,
3. процјена координације цијелог тијела - слалом са три лопте,
4. процјена фреквенције покрета - тапинг руком,
5. процјена гипкости - претклон у сједу разножно,
6. процјена експлозивне снаге - скокудаљ из мјеста,
7. процјена опште снаге - издржај узгибу,
8. процјена репетитивне снаге - подизање

група.

Наставна тема 2: ПРИРОДНИ ОБЛИЦИ КРЕТАЊА И ПРЕВЕНТИВНО КОРЕКТИВНО ВЈЕЖБАЊЕ (15 часова)

Посебни циљеви:

- савладавање простора коришћењем природних облика кретања на различите начине;
- примјеном природних облика кретања утицати на правилно држање тијела.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

Ученик ће:

- ходањем, трчањем, ваљањем, котрљањем, колутањем, пузањем савладати простор;
- изводити различите варијанте поскока, скокова, прескока, наскока, саскока, пењања (спуштања), провлачења савладавањем нижих, виших, већих, мањих окомитих, косих и водоравних препрека – уз подршку наставника;
- савладати отпор кроз различите начине дизања, ношења, гурања, вучења, упирања и вишења – уз подршку наставника;
- бацати и хватати звучну лопту с мјеста лијевом и десном руком;
- бацати и хватати звучну лопту на различите начине и различиту удаљеност
- изводити различите варијанте надвлачења, потискивања и савладавати активни отпор који пружа партнер или противник;
- манипулисати објектима различитим начинима хватања, бацања и додавања звучне лопте.

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ходање Трчање Скакање
Прескакање Бацање
Хватање
Вучење
Гурање
Пузање Провлачење Пењање
Дизање Ношење Вишење
Активности изводити комбиновањем различитих облика кретања и примјеном полигона. Ученику са оштећењем вида ће у савладавању полигона бити потребна додатна подршка кроз детаљно вербално вођење и физичко вођење.

Наставна тема 3: ЕЛЕМЕНТАРНЕ ИГРЕ И ПРЕВЕНТИВНО КОРЕКТИВНО ВЈЕЖБАЊЕ (14 часова)

Посебни циљеви:

- примјена елементарних игара у функцији обликовања и усавршавања природних покрета и моторичких способности у сложеним ситуацијама;
- социјализација и образовање морално-вољних особина ученика кроз примјену правила елементарних игара (самосталност, дисциплина, такмичарски дух, дружељубивост, поштење, поштовање, храброст...);
- стимулисање физиолошких процеса који повољно дјелују на органе и органске системе.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

Ученик ће:

- показати моторичке способности;
- исказати позитивне карактерне особине;
- поштовати правила игре,
- бацати и хватати звучну лопту у циљ и даљ бољом и слабијом руком;
- бацати и хватати лоптице објема рукама

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

1. Елементарне игре за развој моторичких способности:

- снаге,
- брзине,
- издржљивости,
- координације,
- флексибилности,
- прецизности, и

<p>преко главе, звучну лопту кроз ноге и сл;</p> <ul style="list-style-type: none"> - овладати основном техником ходања и трчања, изводити штафетне игре са елементима трчања, скокова и бацања; 	<ul style="list-style-type: none"> - равнотеже. <p><i>Обезбиједити поштовање правила игара уз што разноврсније коришћење природних облика кретања.</i></p>
---	---

Наставна тема 4: БАЗИЧНЕ СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ ИЗ ГИМНАСТИКЕ И ПРЕВЕНТИВНО КОРЕКТИВНО ВЈЕЖБАЊЕ (25 часова)

<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспособљавање за правилно извођење заданих вјежби на тлу и справама; - развијање апарата за кретање, а посебно мускулатуре одговорне за правилно држање тијела, кроз примјену гимнастичких елемената.
--

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - овладати основним стројевим радњама; - овладати и самостално изводити превентивно корективне вјежбе; - самостално или уз помоћ извести став на лопатицама; - самостално или уз помоћ извести мост; - радити поваљку на леђима; - самостално или уз помоћ извести колут напријед низ стрму раван; - самостално или уз помоћ извести колут назад низ стрму раван; - самостално или уз помоћ извести вагу на тлу; - самостално или уз помоћ извести вјежбе равнотеже на шведској клупи; - самостално или уз помоћ извести састав на шведској клупи. 	<p>Стројеве радње</p> <p>Превентивно корективне вјежбе (без реквизита, са реквизитима, у пару, на справама, уз справе, у мјесту, у кретању, без музичке пратње, са музичком пратњом)</p> <p>Елементи става на лопатицама („свијећа“)</p> <p>Елементи моста Поваљка на леђима</p> <p>Колут напријед низ стрму раван Колут назад низ стрму раван Вага на тлу</p> <p>Вјежбе равнотеже на шведској клупи (ходање, ходање на прстима, ходање на петама, наскок са двије ноге, трчање ниским интензитетом, окрет, вага на клупи, чучањ на једној ноzi, чучањ на двије ноге, саскок).</p> <p>Састав на шведској клупи</p>

Наставна тема 5: БАЗИЧНЕ СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ ИЗ АТЛЕТИКЕ И ПРЕВЕНТИВНО КОРЕКТИВНО ВЈЕЖБАЊЕ (25 часова)

<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усавршавање природних облика кретања кроз атлетске елементе; - развијање моторичких и функционалних способности, локомоторног апарата, а посебно мускулатуре одговорне за правилно држање тијела кроз примјену атлетских елемената.
--

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - савладати технику ходања са правилним држањем тијела и користити исту у различитим варијантама и комплексним ситуацијама; - овладати основном техником трчања и користити исту у различитим варијантама и комплексним ситуацијама; - овладати основном техником скокова и користити исту у различитим варијантама и 	<p>Ходање (ходање са правилним држањем тијела, на прстима, петама, унутрашњем и спољашњем своду стопала, бочно са докораком, полигон...)</p> <p>Трчање (праволинијско, криволинијско, преко ниских препона, бочно са докораком, из различитих почетних положаја: положај сједења или чучања, клечећег положаја, лежање на стомаку или леђима, боку, почетни положај имитација животиња, штафетно, полигон...)</p> <p>Скокови (суножни и раскорачни, напријед, назад,</p>

<p>комплексним ситуацијама;</p> <ul style="list-style-type: none"> - овладати основном техником бацања и користити исту у различитим варијантама и комплексним ситуацијама. 	<p>лијево, десно, цик-цак, бочно преко линије, игра море-обала, школица, ластиш, хваталиаца са суножним и једноножним поскоцима, полигон...)</p> <p>Бацања (тениска и рукометна лопта - „бич“ техника, лијево и десном руком, лопта за одбојку и кошарку, са груди, преко главе, сарамена, са бока...)</p>
--	--

Наставна тема 6: ИГРЕ НА ОТВОРЕНОМ (15 часова)

Посебни циљеви:

- формирање здравствено-хигијенских навика, јачање имуног система, развијање базичних вјештина и способности, основа технике спортских игара кроз упражњавање игара на отвореном;
- утицање на еколошку свијест ученика;
- утицање на свеукупни раст и развој ученика уз коришћење природног окружења и препрека, у једноставним и сложеним условима.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - испољити моторичке, функционалне и когнитивне способности; - примијенити основе техника спортских игара у природним условима; - користити већ савладане и упознати нове вјештине уз помоћ специфичних спортских реквизита; - објаснити важност што чешће боравка у природи и позитивног утицаја природе на организам. - правилно дисати и држати тијело; - уочавати знаке замора (умора) нпр. бржи рад срца, знојење, несвјестица; - знати тражити помоћ; - развити навике правилног сна и одмора, правилну и умјерену исхрану. 	<p>Користећи природно окружење које позитивно утиче на јачање организма и имуног система организовати следеће активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - хваталице и остале елементарне игре; - мали фудбал, мини рукомет, мини одбојка на трави и пијеску, мини кошарка, бадмингтон; - вожња бицикла, тротинета, ролера, скејтборда; - полудневни излети у природу или у парку, пјешачење. <p>Полигони у природном окружењу са препрекама (ливада, шума, узбрдица, низбрдица, поток, дрво...)</p>

Наставна тема 7: РИТМИКА И ПЛЕСОВИ (20 часова)

Посебни циљеви:

- остваривање здравственог утицаја на организам и хармоничног обликовања тијела кроз коришћење ритмике и плеса;
- развијање смисла за естетско доживљавање и изражавање помоћу покрета;
- развијање осјећаја за ритам, слободу, префињеност и стваралачку изражајност покрета;
- развијање љубави према традицији и очување народних игара свога завичаја.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изводити једноставне покрете и кретања уз музичку пратњу са промјенама ритма и темпа; - изводити игре са различитим реквизитима (лоптама, балонима, палицама, тракама...); 	<p>Кретање уз музичку пратњу са промјенама ритма и темпа (ходања, трчања, поскоци и скокови, замаси, махања, вјежбе равнотеже, вјежбе истезања и лабављења, покрети у слободној имитацији и импровизацији појава и догађаја из дјечије околине...)</p> <p>Игре покретима тијела (руку, ногу, главе) у мјесту и</p>

<ul style="list-style-type: none"> - изводити ритмичке игре (самостално, у пару, у групи); - научити једноставне плесне форме; - плесати једноставно народно коло из свог завичаја. 	<p>кретању са и без музичке пратње</p> <p>Игре различитим реквизитима (лопте, балони, палице, траке...) са и без музичке пратње</p> <p>Ритмичке игре (Еци пеци пец, Ташун ташунтанана, Кад си срећан, Бим бам...)</p> <p>Плесне структуре (дјечији плесови, једноставне форме народних и друштвених плесова...)</p>
--	---

Наставна тема 8: МУЗИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ: ПЈЕВАЊЕ, СВИРАЊЕ, ГОВОР, ПОКРЕТ (30 часова)

Посебни циљеви:

- развијање музичког слуха, ритамских, вокалних и интонативних способности,
- развијање музичког памћења, те развој социјализације и самопоуздања;
- развијање ритмичких способности, концентрације;
- развијање моторичких способности, координације и међусобне сарадње;
- упознавање музичке традиције свог и других народа
- развијање fine моторике у раном узрасту.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ритмички изговарати краће дјечије текстове (бројалице) - разликовати музичке динамичке ознаке (гласно, тихо, гласније, тише); - разликовати висину тона - разликовати темпо музике (брз, лаган, усмјерен, убрзавајући, успоравајући); - уочавати ритам (дуго и кратко, уз способност извођења тих трајања ријечима, кретањима уз подршку или удараљкама) - овладати техником пјевања једноставних мелодија; - препознати састав хора (дјечији, мушки, женски хор и оркестар, поједини инструменти) - разликовати гласове: мушки и женски глас; - разликовати облике и жанрове музике (весела, тужна, њевна, живахна, одлучна, спокојна, корачница, успаванка, свечана, духовна и др.) - разликовати називе пјесама на основу мелодије (пјеване без текста или одсвиране); - учествовати у заједничком пјевању и игрању, уз поштовање правила истих; - изводити једноставну вокалну импровизацију; - ускладити глас по висини и јачини; - измислити мелодију на основу гласања појединих животиња - активно учествовати у учењу нових пјесмица уз менталну концентрацију на текст 	<p>Игре за развој ритма</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Ритам мог имена“ - „Куц- куц“ - „Пренеси ритам“ - „Киша“ <p>Игре за развијање пјевачког стваралаштва</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Продајемо инструменте“ - „Сирена“ - „Црвени кармин“ - „Промијени пјесму“ - „Пази, слово“ - „Пјесме из ЗОО врта“ - „Звучне бајке“ <p><i>(Напомена: наставник може да користи и друге игре)</i></p> <p>Дидактичке музичке игре и драматизације</p> <ul style="list-style-type: none"> - Игре за прстиће („Пуж“, „Игранка“, „Шетња“, „Пјесме о прстићима“) - „Рингераја“ - „Овако се руке мију“ - „Хоки- поки“ - „Пачији плес“ - „Глава, рамена, стомак, кољена“ - „Иде маца око тебе“ - „Ми смо дјеца весела“ - „Ивин воз“ - „Добро вече, бакице“
--	---

<ul style="list-style-type: none"> - учествовати у заједничком пјевању и игрању, уз поштовање правила истих. - стимулисати врхове прстију, вјежбати координацију покрета прстију и непосредно утицати на развој fine моторике - изводити једноставне плесне кораке и једноставне кореографије уз подршку - изводити једноставну плесну импровизацију - постепено упознавати музичке дјечије инструменте, као и могућност свирања тијелом и предметима (штапићи, бубањ, звечке, тријанг, чинеле, даинре); - развијати координацију при свирању/покрету - препознати и именовати инструменте (клавир, гитара, бубањ, хармоника, фрула) 	<p>Композиције за дјецу</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Ђак весељак“ - „Учимо да бројимо“ - „Дани у недјељи“ - „Кад си срећан“ - „Данас нам је диван дан“ - „Капље киша капљицама“ - „Зима, зима е, па шта је“ <p>Бројалице</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Ен, тен, тини“ - „Еци, пеци, пец“ - „Иш'о медо у дућан“ - „Таши, таши, танана“ - „Једна врана гакала“ - „Пусти пужу рогове“ - „Плива патка преко Саве“ <p>Брзалице по избору („Миш уз пушку миш низ пушку”)</p> <p>Народне пјесме и игре</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Вишњичица род родила“ - „Ја брдом, брдом“ - „Зелени се јагодо“ - „Ја посејох лубенице“ <p>Свирање</p> <ul style="list-style-type: none"> - Свирање једноставних музичких аранжмана и ритамских дионица на различитим изворима звука (тијело, предмети, дјечији инструменти)
Наставна тема 9: СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (15 часова)	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање способности слушне концентрације, смисла за логичност музичке фразе; - подстицање емоционалног доживљавања слушане композиције, развијање естетике; - развијање могућности препознавања звукова и боја различитих гласова и инструмената, анализе структуре слушане композиције и вредновање. 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - слушати композицију и уочавати задане елементе - показати способност слушне концентрације, развијати смисао за музичке фразе - препознати различите музичке стилове и жанрове - препознати музички почетак и крај, као и музичко или текстуално понављање или карактеристични мотив у слушаном дјелу; 	<p>Инструменталне композиције</p> <ul style="list-style-type: none"> - Музика из анимираних филмова: „Пинк Пантер“, „Том и Џери“, Ф.Ј. Хајдн „Симфонија изненађења“, П.И. Чајковски „Валцер цвијећа“, Ј. Брахамс „Успаванка“, Л. Андерсон „The Sincopated clock“. <p>Вокално - инструменталне композиције</p> <ul style="list-style-type: none"> - Познате пјесме у извођењу дјечијих хорова: „Вуче, вуче бубо лења“, „Разболе се лисица“, „Ишли смо у Африку“, „Молимо за фину тишину“.

<ul style="list-style-type: none"> - препознати и разликовати звукове, боју појединих инструмената, гласове, специфичне звукове из окружења; - разликовати јачину звука и темпо, - повезивати карактер дјела са инструментима; - естетски вредновати слушане композиције. 	<p><i>(Познате пјесме са Бурђевданског фестивала, пјесме дјечијег хора Врапчићи, познате композиције у извођењу солиста: Неша Галија и Колибри „Кад би мени дали један дан“, Јелена Томашевић „Успаванка за мрава“, Леонтина и Ивана „Како расту деца“)</i></p>
Наставна тема 10: МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (15 часова)	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање и његовање музичке креативности, покрета у музици помоћу различитих извора звука; - подстицање маштовитости музичког израза и самопоуздања у изношењу нових замисли. 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - направити једноставне, дјечије музичке инструменте (у складу са својим могућностима и уз подршку наставника) - ритмичним и звучним ефектима креирати једноставну пратњу бројалица, пјесама; - креативно се изражавати приликом мелодијске и/или ритамске импровизације; - музикално (у складу са својим могућностима) довршити започету мелодијску и/или ритамску фразу; - музички одговорити на музичко питање; - креативно се изражавати ријечју или музичким инструментом; - креативно се изражавати током рада у пару или групи вршњака; - поновити мању ритмичну цјелину - симултано играти улоге креатора плесних активности; - учествовати у припремању и реализацији школских приредби и манифестација. 	<p>Израда дјечијих музичких инструмената (бубањ, звечке, чинеле, кастањете и слично)</p> <p>Музичке импровизације на израђеним инструментима или на Орфовом инструментарију:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостална импровизација, - комбинација инструмената, - групна импровизација, - музичка питања и музички одговори. <p>Свирање једноставних ритмичних фигура тијелом и предметима</p> <ul style="list-style-type: none"> - свирање помоћу пластичних чаша - понављање задатих ритмичких фигура (помоћу штапића, воћа, коцкица, разнобојних картона) <p>Плесне драматизације/креирање музичког играка</p> <ul style="list-style-type: none"> - разне пјесме које пружају могућност драматизације или приказивања кроз музички играк <p>Школске приредбе и манифестације</p>
КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТНИМ ПОДРУЧЈИМА	
<p>Програм предметног подручја Музика, спорт, ритмика у корелацији се са предметним подручјима Моја околина и Говор, изражавање, стварање.</p>	
НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	
<p>Кроз сарадњу са Ресурсним центрима благовремено одговорити на индивидуалне потребе ученика које ће се у наставном процесу учити.</p> <p>Уколико је потребно, увести више вјежби из области корективне гимнастике.</p> <p>Прије сваке активности ученика треба упознати са простором и справама које користи, како би развио менталну слику простора и створио план кретања. Потребан је сталан надзор и индивидуална подршка приликом реализације одређених активности.</p> <p>Демонстрацију активности требало би да прати што опширнији вербални опис како би ученик стекао што јаснију представу какав положај тијела да заузме, на који начин да се креће итд.</p>	

Пожељно је ученике из одјељења довести у прилику да у пару изводе активности са учеником оштећеног вида, како би се ученик оштећеног вида што више ослободио у интеракцији са вршњацима и потражио њихову подршку када је потребно.

Подстицати развој способности музицирања као предуслова за развој креативности и даљег музичког образовања.